

**Milovat Boha a bližního
(Mk 12.28-32)**

Litomyšl 11.6. 2017

introit Ž 136 1-3

čtení Dt 6. 4-9, Lv 19. 17-18 (1K 13)

text Mk 12. 28-34

poslání Ř 13.8-10

písně 150, 639, 608, 684, 480

150 Chvaltež nejmocnějšího

639 Hned zrána vzdej díky

608 Čisté srdce musí mít

684 Učiň mne, Pane, nástrojem

480 Srdce k srdci, spěšte spolu

Milí bratři a sestry,

rozhovor mezi Ježíšem a zákoníkem začíná velmi důležitou otázkou: „Které jest první přikázání ze všech?“ Co po nás vlastně Pán Bůh chce? **Jaké je to nejdůležitější Boží přikázání?**

Takto se má ptát člověk, který důvěruje Hospodinu. Nežijeme přece jen samovolně nebo podle předem daného osudu, ale každý se rozhodujeme, jak budeme žít. Svobodné a odpovědné rozhodování totiž patří bytostně k podstatě lidství. Také tím je člověk člověkem.

Rozhovor mezi zákoníkem a Ježíšem. Na počátku rozhovoru je otázka. Zákoník, znalec Božího zákona, dnes bychom řekli theolog či biblista, klade dobrou otázku. Chce se od Ježíše dozvědět, co je před Bohem to nejdůležitější.

Je dobré se ptát. Je dobré se ptát, co je v životě důležité, jak máme žít, co má smysl a budoucnost. Je také ale důležité, koho se člověk ptá. Zákoník tady položil vážnou otázku na správném místě. Na nejdůležitější přikázání se zeptal Pána Ježíše. I pro nás je dobré, když se ptáme, co je v životě to hlavní. **Co je v Bibli to nejdůležitější, co je to hlavní?** Co je malicherné a co je významné? Co je podmíněné dobou a situací a co je nadčasové, ba věčné?

Zákoník se ptal na přikázání. Mnohým lidem to dnes nesedí. Zase nějaké rozkazy a zákazy! Nechce nám Bůh svými přikázáními vzít naši svobodu? Mnoho lidí se toho bojí a proto si drží od víry a od přikázání odstup. **Boží přikázání jsou ale pro nás dobrá.** Asi nejvíce se podobají těm rodičovským příkazům: Nesahej na rozpálená kamna, nebo se spálíš. Neutíkej přes ulici, když jede auto. Když něco chceš, tak popros. A když něco dostaneš, tak poděkuj. Když někomu ublížíš, tak se omluv a naprav to. Jsou to zkrátka dobré rady do života. V Desateru Božích přikázání nám Bůh vlastně říká: **Ty tohle přece nebudeš dělat, protože nemusíš. Už nejsi otrok. Jsi svobodný člověk.** Nejsi otrok svého sobectví a zla, které je v tomto světě. A tak můžeš žít svobodně, s důvěrou a s láskou. Můžeš žít Božím způsobem.

A které z Božích přikázání je to první, které je to nejdůležitější? Ježíšova odpověď na zákoníkovu otázku není vlastně nová a nějak originální. Ježíš zde jen cituje dvě místa Tóry, tedy Mojžíšova zákona, a spojí je dohromady. Jeho odpověď bývá také

nazývána „dvojpříkázání lásky.“ **První část je z nejznámějšího židovského vyznání, které zbožný Izraelec říkal každý den: „Slyš Izraeli, Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden jest. Protož milovati budeš Hospodina...“ (Dt 6.4)** Ježíš zde jasně ukazuje, že to nejpodstatnější z víry bylo zjeveno už v době Starého Zákona. Pro nás křesťany je důležitý nejenom Nový Zákon, ale také Zákon Starý. Pro ty, kdo věří v Krista, je důležitá celá Bible.

A tím nejpodstatnějším z víry, z náboženství, tím největším Božím příkázáním je láska. Láska, o kterou zde jde, to není jen nějaké citové vzplanutí, kdy je člověk plný nábožného nadšení a emocí. **Je to láska, které jde o druhého, která je ochotná k poslušnosti, k pomoci, k oběti.** Jestliže člověk takto miluje Hospodina, pak mu jde na prvním místě o Boží čest a slávu. Není to tedy jen sentiment. Tato láska k Bohu je zcela určitá. Výstižně je to vyjádřeno v Desateru:

Milovat Boha znamená milovat jen jej a žádného jiného. Být mu věrný. Nesedět na několika náboženských židlích. Nesedět na několika židlích hodnotových žebříčků. Milovat Boha znamená vděčně přijímat a respektovat jeho svrchovanost a svobodu. A nepokoušet se ji nějak omezovat – ani vyráběním a uctíváním model, ani magickým zaklínáním Božího jména. Milovat Boha znamená také přestat od práce a uctívat a slavit jej v jeho den.

Někdo by se mohl zeptat: „Kdo je to vlastně Bůh, kterého máme milovat? **Je to Bůh Abrahama, Izáka a Jákoba.** Je to Bůh, který povolává na cestu do budoucnosti a který na ni dává pozhnutí. **Je to Bůh Mojžíšův. Je to Bůh, který vyvádí z otroctví do svobody.** A který dává člověku svá příkázání a učí ho odpovědnosti. **A je to Bůh Ježíše Krista.** Je to Bůh, který přichází na tuto zemi jako člověk. A pro záchranu všech nás hříšníků obětuje svůj život a umírá za nás na kříži. To je Bůh, kterého máme milovat. A máme ho milovat celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. Celou svou bytostí, naplno, na 100%, bez zadních vrátěk. „To jest první příkázání.“ **Láska k Bohu je to první.** Láska k Bohu je základ života, náboženství i morálky. Bez lásky k Bohu se jen těžko dá žít život, který by měl smysl a budoucnost.

Druhou část dvojpříkázání lásky Ježíš cituje také z Tóry: **„Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ (Lv 19.18)** I zde

jde o zcela určitou lásku, která je ochotná ke službě, pomoci, oběti. **Je to láska, která něco stojí, která někdy i bolí.** I o této lásce mluví Desatero. Milovat bližního znamená mít ve vážnosti rodiče. Milovat bližního znamená nevraždit. Znamená to být věrný své manželce a neničit manželství druhého. Milovat bližního znamená nekrást, nelhat o druhém, nepomlouvat, netoužit po majetku, který patří druhému.

Prostě žít tak, aby to bylo dobré pro druhého. To ovšem neznamená, že bychom neměli vůbec myslet na sebe. Ježíš nás učí milovat bližního jako sebe. Vždyť kdybychom neměli rádi sebe, kdybychom si sebe nevážili, nedovedli bychom milovat ani ty druhé. **Láska k sobě je předpokladem lásky k druhému.**

V Lukášově podání tohoto rozhovoru se zákoník ještě zeptá: A kdo je můj bližní? A Ježíš mu vypráví to známé podobenství o milosrdném Samaritánu. **Kdo je tedy můj bližní?** V té nejstarší vrstvě byl bližním Izraelec, bratr ve víře. Ježíš pak ale přinesl mnohem širší, univerzální pohled. Z jeho slov i činů je zřejmé: **Bližním je každý člověk. I ten, kdo má jiné náboženství, jinou národnost, jinou kulturu, jinou barvu kůže.** Dnes je třeba povědět, že bližním je samozřejmě katolík a pravoslavný, ale také ateista, Rom i muslim nebo budhista. Vlastně už ta otázka, kdo je můj bližní není moc dobrá. **Je třeba se ptát úplně jinak: Žiji tak, že jsem bližním tomu, kdo potřebuje pomoc.**

Zákoník na závěr rozhovoru zdůrazní, že láska k bližnímu je to pravé náboženství. V pravé víře v Boha nemůže jít přece jen o kult a o obřady. To všechno je druhotné. To nejdůležitější je milovat. Milovat bližního svého jako sebe samého.

Jen víra, která stojí na lásce k Bohu a k bližnímu je víra skutečně biblická. Jen taková víra je opravdu křesťanská, kristovská. Vše ostatní jsou jen deformace a karikatury. **„Milovati budeš Pána Boha svého že všechno srdce svého a ze vši duše své, a ze vši mysli své, i ze všech mocí svých. To jest první příkázání. Druhé pak podobné toto: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. Většího příkázání jiného nad tato není.“** Ať nás toto Ježíšovo slovo povzbudí k lásce. Ať je láska tím hlavním v našem vztahu k Bohu i k druhým lidem.

Amen